සංඥාපනය

පුරාතන කිසියම් ඇදුරකු විසින් රචිත බුද්ධගද්‍යය මහඟු බුද්ධස්තොත්‍රයෙකි. මෙය පද්‍යයක් බැවින් මෙයට වියයුතු නම බුද්ධ පද්‍යය යනුයි. එහෙත් කලෙක සිට ම “බුද්ධ ගද්‍යයැයි” වැහැරවී ඇත. බුද්ධගද්‍ය, ධර්ම ගද්‍ය, සඞ්ඝ ගද්‍ය යන නම් තුනින් පැරැණියන් රැසැයූ තොත් තුනෙක් ම ඇත. මෙය අත්තරගම රාජගුරු බණ්ඩාර පඬිතුමන්ගේ කෘතියක් වශයෙන් සමහරු සලකති.

බළන්ගොඩ ආනන්‍දමෛත්‍රෙය ස්ථවිර

බුද්ධ ගද්‍යය

නමො බුද්ධාය

1. නමස්සමන්තභද්‍රාය
සර්‍වගොචරචක්‍ෂුෂෙ
කරුණාමෘතකල්ලෝල
සන්‍ධවෙ සූර්‍ය්‍යබන්‍ධවෙ

2. ජය ජය ධර්‍ම රාජ
ජනකෘත ශර්‍ම පූජ
අසදෘශ බුද්ධ ලීල
අතිපරිශුද්ධ ශීල

3. ස්ඵුටිත ගභස්ති ජාල
බහුවිධවිශ්ව පාල
ජගති නිරස්ත දෝෂ
පශමිත ශස්ත වෙෂ

4. රුචිර විමුක්ති භූෂ
මගධ විශිෂ්ට භාෂ
දණ්ඩිත බහු මාර
ඛණ්ඩිත භව භාර

5. මණ්ඩිත ශුභ ගාථ
පණ්ඩිත ජන නාථ

අඤ්චිත පද   පාත
සඤ්චිත හිත   ජාත

6. සාරහරිවර   ශයන
තාමරස   නිභනයන
ලොකජන   සුඛකරන
ලොලසුර   නතවරණ

7. කාල ජය චතුර   තර
ශීල ධර දිවස   කර
බාල ජන කුමති   හර
ආලවක දමන   කර

8. සුර නර පූජනා   යාර්‍ය
බුධජන බොධනා   වීර්‍ය
පරහිත සාධනා   කාර්‍ය
ත්‍රිභුවන ශාසනා   චාර්‍ය

9. යඥා දීශ ගුණ   ප්‍රණතිඥ
විඥා ධාර   වරස්ඵුටවිඥ
ආඥානාරි බල   ප්‍රහරඥ
ප්‍රඥා ධාන මහත්   ෂඩභිඥ

10. ධිෂණාමය සාර   සායක
විපදාකුල හෙතු   හායක
අජරාමර භූති   දායක
සචරාචර ලොක   නායක

11. දානවාරි පද්මා   සනස්ථ
ධීරපූත චිත්‍රා   සනස්ථ
වීතමොහ භද්‍රා   සනස්ථ
බෝධිමූල වජ්‍රා   සනස්ථ

12. ප්‍රශ්‍රැත මෘදුවාචා   චන්දන
නිඃශ්‍රැත සුර පූජා   වින්දන
සුශ්‍රැත ජන මායා   නන්දන
විශ්‍රැත කුල මායා   නන්දන

13. ඉෂ්ට විනිෂ්ඨ සමුජ්ඣිතකොප
තුෂ්ට වරිෂ්ඨ විවර්ජිත   තාප
ශිෂ්ට විශිෂ්ට විනිර්ජිත   පාප
අෂ්ට චතුෂ්ටය ලක්ෂණ   රූප

14. යොග්‍ය හාවගණනාහෘත සීම
හාග්‍යදාය ජනමොදන රාම
වාක්‍ය ලෙශ පරිශොෂිතකාම
ශාක්‍ය රාජකුල සාගර සොම

15. ප්‍රෙරිත ශාසන නීති විශාල
ධාරිත බෝධි මනොහර මූල
වාරිත මාර වධූජන ලීල
පූරිත පාරමිතා දශ ශීල

16. කාමප්‍රභා තාර රොචිර්දිනෙශ
හෙමප්‍රභා ශොභමාන ප්‍රදෙශ
ශ්‍යාමප්‍රභා පූරණානඝී කෙශ
ව්‍යාමප්‍රභා ලොක ලොකප්‍රකාශ

17. චීණාබිලඥාන යොගාර්ධිචන්ද්‍ර
පූණාධරචේඡදනෙරාධී චන්ද්‍ර
පණාගමබ්‍යාත ධීරාධී චන්ද්‍ර
උෟණාරුචිචේඡද බාලාධී චන්ද්‍ර

18. කුමේහාදයා ධීශ විශ්වත්‍ය රාජ
දමේහාලි ශාලීශ විස්තෘත්‍යරාජ
අමෙහාධිනීකාශ සද්ධර්ම රාජ
ශමේහාධිවාගීශ සත්කර්ම රාජ

19. නිකුඤ්චද් හවාදීනවාශෙෂ බුද්ධ
සදඤ්චද් ගුණාවෙශ ශීලාදි ශුද්ධ
විරිඤ්චද් ප්‍රභාභෙදශොභා ප්‍රසිද්ධ
උදඤ්චද් මහාකෙතු මාලානුබද්ධ

20. අනුසමය ශුභසාර භූෂණ
අතුලගුණධරවීත රොෂණ
අතිමලින බවරාග රොෂණ
අපරිමිත වර ශීල භූෂණ

21. ප්‍රසූත ප්‍රහිත ප්‍රසව ප්‍රවල
ප්‍රපීත ප්‍රගුණ ප්‍රමද ප්‍රඵල
ප්‍රණත ප්‍රචුර ප්‍රහව ප්‍රදල
ප්‍රතත ප්‍රණය ප්‍රතිම ප්‍රබල

22. නිස්තාරි විඛ්‍යාත විශ්වජන ශරණ
අස්තාරි සද්ධීර වෘන්ද ශිව කරණ
ශස්තාරි සත්ත්‍යාග සිද්ධකර වරණ
විස්තාරි ෂඩ්භෙද වර්ණ වර කිරණ

23. ව්‍යක්තිකර වින්‍යාස සාධුජන සඞ්ග
භක්තිභර සම්මානනාදි මධු භෘඞ්ග
භක්තිධර සංසාර භෙද රණ රඞ්ග
මුක්තිපුර කල්‍යාණ මොද මුනිතුඞ්ග

24. සරසිජ නිඃශ්‍රැත විරචිත තන්ත්‍ර
සිපදි තිරස්කෘත භව භය යන්ත්‍ර
බුධජන ශික්ෂිත බහුවිධ තන්ත්‍ර
ත්‍රිභුවන විශ්‍රැත නවගුණ මන්ත්‍ර

25. බහුලොල කථනීය රාවාධි රාව
ගුණ ශීල කරණීය සෙවාධි සෙව
අවිපාක රමණීය භාවාධි භාව
ජගදෙක මහනීය දෙවාධි දෙව

26. තපන ශශි ශිඛිමහස්සත්‍යාවබොධන
අනය කුල මයතපස්සත්‍යාවබොධන
අපිරිමිත ගුණ වචස්සත්‍යාවසාධන
සකල ජනහිතචතුස්සත්‍යාවබොධන

27. අගතිලක තලනර්ම චක්‍රප්‍රවර්ධන
සුගතිකර බහුකර්ම චක්‍රප්‍රවර්ධන
කුගතිමය භවකර්ම චක්‍රප්‍රමර්දන
ජගතිකෘත වරධර්ම චක්‍රප්‍රවර්තන

28. සිද්ධාගම සද්භාවන විඥාපිත පාක
බුද්ධාගම විඛ්‍යාපන විඥාපිත නාක
ශුද්ධාගම විස්ඵාරණ විධ්මාපිත ශොක
සෘද්ධාගම විස්තාරණ විස්මාපිත ලොක

29. මෘත්ස මෘන්මයාන්නපාත්‍ර ලබ්ධදේවතාඤ්චන
වත්සලත්ව ධාමගාත්‍ර ලුප්ත ශොභකාඤ්චන
උත්ස බෘන්ද ගීත මඤ්ජු චිත්‍රජාතිවාඤ්ජන
සත්සමන්තකූට ශෘඞ්ග දත්තපාදලාඤ්ඡන

30. ප්‍රථීත චරිත සඞ්ගගීති වීතකදන
අමිත විමල ධර්මශීල නීතිසදන
බහල ධවල පුඤ්ජහාරි චාරුරදන
ශිශිර කිරණ මණ්ඩලාභිරාම වදන

31. ජාතදිවසීය මහ මොදිත පිතා මහ
වීතමල ලොක හිත පූතකුසලා වහ
බාහුබල සොර රණ මාරබල වීරහ
රාහුනය නාවිෂය පාදසර සීරුහ

32. ප්‍රෙම පූගසීම භූරිසොම සාර වාචන
හීම භාවභාම රාග නාම රූප සූදන
වාම දෙවනාම නාථභාම පාද රොධන
හෙම රාශිධාම චාරුනාම රූප ශොභන

33. වාද බද්ධ විස්ඵුරත් කුදෘෂ්ටි දෘෂ්ටි සඤ්චය
භෙද චිත්ත සම්භව ප්‍රපඤ්ච පත්ති සඤ්චය
පාදපද්ම සඤ්චරත් ප්‍රඵුල්ල පද්ම සඤ්චය
වේද සිද්ධ ශෙමුෂි ප්‍රභඞ්ග වෙද සඤ්චය

34. අඛිල ලොක පූජිත ප්‍රහිත සර්ව ශොචන
සකල තාප වෙදන ප්‍රභව සඞ්ග මොචන
මධුර සාර ශීතල ප්‍රභව භව්‍ය වාචන
නිරවශෙෂ ගොචර ප්‍රතත බුද්ධි ලොචන

35. කිරණනිවහ ප්‍රමණ්ඩිත විතත පුෂ්කර
කලුෂහරණ ස්ඵුරන්නව ලලිත පුෂ්කර
ගමන සමය ස්වයන්නව දලිත පුෂ්කර
සකල භුවන ප්‍රියඞ්කර චරණ පුෂ්කර

36. නිත්‍ය පෙශල නිත්‍ය දක්ෂිණ නිත්‍ය භාව තථාගත
නිත්‍ය භාසුර නිත්‍ය දෙශිත නිත්‍ය භාව තථාගත
නිත්‍ය විස්මය නිත්‍ය වත්සල නිත්‍ය මොද තථාගත
නිත්‍ය මඞ්ගල නිත්‍ය සුන්දර නිත්‍ය පූජ්‍ය තථාගත

37. ත්‍රිවිධ ශුභ චලනවර ජලජනිභ යුගල
විනය මය විවිධමනු ශමිතදුරි තගල
මුථීත බහු විෂය හර හරිත භව නිගල
ප්‍රණත සුර මුකුට මණි සටිත පද යුගල

38. හෙලා විරචිත දෝලාසිතජන මූලාගමවිධි දීපනාවාට
හාලා හල නිභ ශාලාභවසුඛ ලීලාවිදලන ශාසනඛාට
බාලා නය මති ජාලාදරහර ශීලා යුධ ධර වාරිදකූට
කෝලා හල කර නාලාගිරිගජ කාලාකෘතිමදවෙගවිසාට

39. වන මුදිත විස්පෂ්ට මධුරතර නාද
ජන හෘදය මද්ධ්‍යස්ථ කමල මෘදු පාද
විනය බල විච්ඡින්න දුරිත කුල භෙද
අනවරත සද්ධර්ම විතරණ විනොද

40. අරුණ පදතල සකල විෂයක විමල දශවිධ මතිබල
කරුණ ජල නිධි ලහරි පරිකර සතත කුශලිත මහිතල
විශද දිනමණි කිරණ විකශිත කමල මෘදුතල කරතල
දශදිගු පගත සුරභිකුලවර වදන විකශිත පරිමල

41. අනසමති මනොඥං ධර්මරාජස්‍ය ගද්‍යං
ලිඛති පඨති යොවා සාදරං යඃ ශෘණොති
ත්‍රිභුවන භවනාන්තං ප්‍රාප්‍ය භොගානශෙෂා
තනුභවති ස නිත්‍යං ශාන්ත නිර්වාණ සෞඛ්‍යම්

බුද්ධගද්‍යය නිමි.